

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного факультету

Калинич І.В./
«31» серпня 2020 року

СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 “Природничі науки”
Спеціальність	106 “Географія ”
За освітньою програмою	Географія
Статус дисципліни	обов’язкова

Назва курсу	Охорона праці та безпека життєдіяльності
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 «Природничі науки» 106 «Географія»
Викладачі курсу	Приходько Михайло Васильович
Профайл викладачів	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff
E-mail	mykhailo.prikhodko@uzhnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=1011
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	4 кредити ЄКТС / 120 годин
Обсяг курсу	56 години – аудиторні заняття (36 години лекційні, 20 годин практичні заняття); 64 годин – самостійна робота студента.
Формат курсу	Очний. Проведення лекцій, практичних робіт, консультацій тощо.
Анотація до курсу	Навчальна дисципліна «Охорона праці та безпека життєдіяльності» вивчає небезпеки та засоби захисту від них людини в будь-яких умовах. Науковий напрямок дисципліни базується на загальних фізіологічних та психологічних основах життєдіяльності, всіх видах антропогенної діяльності людини та на взаємозв'язку з оточуючим середовищем і сферою її діяльності. «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності» вирішує потрійну задачу, яка полягає в ідентифікації небезпек, реалізації профілактичних заходів та захисті від залишкового ризику. Вона є науковою основою, теоретичним та методологічним апаратом для вивчення екології, охорони праці, інженерної психології, ергономіки, цивільної оборони. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. <i>Загальні поняття охорони праці.</i> Змістовий модуль 2. <i>Основи безпеки життєдіяльності людини.</i>
Ключові слова	Охорона праці, працівник, роботодавець, негативні фактори, ризики, безпека життєдіяльності, електробезпека, засоби захисту.
Мета та цілі курсу	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 9. Здатність працювати автономно. ЗК 10. Навички здійснення безпечної діяльності. ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ФК 1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів. ФК 2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик,

	<p>процесів, історії і складу природи і суспільства.</p> <p>ФК 8. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.</p> <p>ФК 9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.</p> <p>ФК 11. Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах.</p>	
Пререквізити курсу	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з навчальних курсів освітньої програми «Географія»: ОК 1.6 «Фізика з основами геофізики», ОК 1.7 «Хімія з основами геохімії», ОК 2.14 «Основи екології».	
Очікувані результати навчання	У процесі вивчення курсу студент повинен знати структуру науки, понятійно-термінологічний апарат, методи вивчення.	ПРН 1
	Визначати вимоги законодавчих і нормативних актів з охорони праці в межах функціональних обов'язків фахівця.	ПРН 6
	Оцінювати середовище перебування стосовно особистої безпеки і безпеки колективу, визначати рівень безпеки системи „людина – життєве середовище”.	ПРН 6, 8
	Оцінювати рівень небезпек; визначити психофізіологічні особливості людини та їх роль у забезпеченні особистої безпеки, розуміти психо-фізіологічні особливості організації виробничого процесу та взаємовідносин у трудовому колективі.	ПРН 11
	Ідентифікувати небезпеку; визначити причини та можливі наслідки небезпек, розробляти ефективні системи захисту.	ПРН 13
	Забезпечувати гарантований рівень безпеки функціонування об'єктів народного господарства у галузі, вміти створювати безпечні умови праці на виробництві.	ПРН 8, 13
Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, практичні заняття, модульне контрольне опитування, усне опитування, реферати тощо.	
Необхідне обладнання	Технічні засоби: дидактичні матеріали (електронний варіант лекцій, комплексні контрольні роботи; презентації тощо); технічні пристрої (мультимедійні апарати, стенди, моделі, Інтернет ресурси) для пред'явлення дидактичного матеріалу; - пакети завдань для модульного та підсумкового контролю; система віртуального навчання «Moodle».	
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Поточний контроль для змістового модуля № 1 включає виконання 6-ти практичних робіт, за якісне виконання і захист яких можна максимально отримати 42 бали; контроль за самостійною роботою відбувається у формі перевірки реферату (максимальна оцінка 8 балів) та написання модульної контрольної роботи у формі тестів та 3-х описових завдань, для виявлення рівня теоретичних та практичних знань, яка максимально оцінюється у 50 балів.</p> <p>Змістовий модуль № 2 включає виконання 5-х практичних робіт, за захист яких можна максимально отримати 40 балів; контроль за самостійною роботою відбувається у формі перевірки презентації (максимальна оцінка 10</p>	

	<p>балів) та написання модульної контрольної роботи (два теоретичні питання та 10 тестів) для виявлення рівня теоретичних та практичних знань, яка максимально оцінюється у 50 балів.</p> <p>Під час другого модульного контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених студентом. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами підсумкового модульного контролю.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік у формі усної перевірки знань
Зміст курсу	<p><i>Змістовий модуль 1. Загальні поняття охорони праці.</i></p> <p>Тема 1. Законодавча та нормативна база України з охорони праці.</p> <p>Тема 2. Виробничий травматизм та професійні захворювання.</p> <p>Тема 3. Фізіологія та психологія праці.</p> <p>Тема 4. Гігієна праці та виробнича санітарія.</p> <p>Тема 5. Основи техніки безпеки.</p> <p>Тема 6. Пожежна безпека.</p> <p><i>Змістовий модуль 2. Основи безпеки життєдіяльності людини.</i></p> <p>Тема 7. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності людини.</p> <p>Тема 8. Негативні фактори та їх вплив на людину.</p> <p>Тема 9. Принципи забезпечення безпеки населення у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часів.</p> <p>Тема 10. Засоби захисту людини від небезпечних факторів у надзвичайних ситуаціях мирного та воєнного часів.</p> <p>Тема 11. Перша медична допомога ураженим в умовах надзвичайної ситуації.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лапін В.М. Безпека життєдіяльності людини: Навчальний посібник - 8-те видання, перероблене і доповнене. – К.: Знання, 2013. 2. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. 3. Шуаїбов О.К., Росола І.Й. Теоретичні основи та логічні моделі безпеки життєдіяльності: Навчальний посібник. – У.: УжНУ, 2007. 4. М. С. Одарченко, А. М. Одарченко, В. І. Степанов, Я. М. Черненко. Основи охорони праці : підручник – Х.: Стиль-Издат, 2017. 5. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці : підручник для студ. вищ. навч. закл.: затв. МОНУ/ В. Ц.Жидецький.- 4-те вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2010. <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Закон України "Про охорону праці" зі змінами і доповненнями - № 191 VII від 12.02.2015 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992, № 49 7. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навчальний посібник – К.: Знання, 2007. 8. Гайченко В.А., Коваль Г.М. Основи безпеки життєдіяльності людини: навчальний посібник – 2-ге видання – К.: МАУП, 2004. 9. Панкратов О.М., Міляев О.К. Безпека життєдіяльності людини у надзвичайних ситуаціях. Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2005.
Інформаційні ресурси	<p>Підручники для вивчення навчальної дисципліни:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://pidruchniki.ws 2. http://eprints.kname.edu.ua 3. http://elib.hduht.edu.ua <p>Освітні портали:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://www.dnop.kiev.ua

<p>Питання для підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. http://www.fssu.gov.ua 3. http://www.nau.ua <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про охорону праці». Визначення поняття «Охорона праці». 2. Кодекс законів про працю України. Поняття колективного і трудового договорів 3. Праця жінок, молоді та інвалідів 4. Державне соціальне страхування 5. Державний нагляд, відомчий, громадський та регіональний контроль за охороною праці 6. Служба охорони праці підприємства 7. Планування та фінансування робіт з охорони праці 8. Організація навчання та інструктажів з охорони праці 9. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві 10. Праця та її фізіолого-психологічні особливості. Значення адаптації в трудовому процесі 11. Вплив втоми на безпеку праці 12. Вплив стресу на безпеку праці. Поняття мобінгу. 13. Повітря робочої зони 14. Шкідливі речовини у повітрі робочої зони 15. Освітлення виробничих приміщень 16. Шум, вібрація, ультразвук та інфразвук 17. Захист від іонізуючих випромінювань і електромагнітних полів 18. Дія електричного струму на організм людини 19. Чинники, що впливають на тяжкість ураження електричним струмом 20. Технічні засоби електробезпеки 21. Перша медична допомога при ураженні електричним струмом 22. Основні поняття та визначення пожежної безпеки 23. Пожежовибухонебезпечні властивості речовин і матеріалів 24. Порядок дій у разі виникнення пожежі 25. Концепція сталого людського розвитку — основа науки про безпеку людини 26. Мета, завдання, структура та зміст дисципліни "Безпека життєдіяльності" 27. Структура життєдіяльності 28. Характерні ознаки життєдіяльності 29. Проблеми життєдіяльності 30. Оцінка ризику ймовірних небезпек 31. Методи оцінки ризику ймовірних небезпек. Поняття людського чиннику 32. Класифікація негативних факторів у системі "людина-середовище її існування" 33. Джерела негативних факторів природнього і побутового походження 34. Небезпечні хімічні речовини, що знаходяться у оточуючому середовищі. 35. Надзвичайні ситуацій мирного та воєнного часів, їх класифікація 36. Радіаційно-небезпечні об'єкти 37. Хімічно небезпечні об'єкти 38. Особливості аварій і катастроф на пожежа та вибухонебезпечних об'єктах 39. Засоби колективного захисту населення. 40. Засоби індивідуального захисту населення. 41. Засоби медичного захисту. 42. Принципи надання першої медичної допомоги при травмах і нещасних випадках.
---	---

